

SXEDIO.H53

20.9.1960: Η ΚΥΠΡΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΕΛΟΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ. Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΙΕΘΝΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΑΠΟ ΤΟ 1945

Η Κύπρος στην πολύχρονη προσπάθεια της για αυτοδιάθεση ενώ ήταν υπόδουλη στη Βρετανική Αυτοκρατορία αλλά και αργότερα μετά την ανακήρυξή της σε ανεξάρτητο κράτος στις **16.8. 1960**, είχε καταγύφει επανειλημμένα στα Ηνωμένα Έθνη, προσβλέποντας στις αιώνιες αρχές που πρεσβεύει ο Καταστατικός Χάρτης για κατοχύρωση της ανεξαρτησίας, της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας των κρατών.

Σ' αυτή την πορεία, η Κύπρος έδωσε σκληρές και άνιστες μάχες στη διεθνή αμφικτυονία, ελπίζοντας σε ένα καλύτερο μέλλον όπως το οραματίστηκαν για όλους τους λαούς του κόσμου οι ιδρυτές των Ηνωμένων Εθνών.

Πριν ακόμα ιδρυθούν τα Ηνωμένα Έθνη, το Κυπριακό βρισκόταν ενώπιον των **51** ηγετών καθώς συνέρχονταν στον Άγιο Φραγκίσκο της Καλιφόρνιας, στις **24** Απριλίου **1945**, για ετοιμασία του Καταστατικού Χάρτη, με τηλεγραφήματα της Εθναρχίας, Κομμάτων και Οργανώσεων που είχαν απευθυνθεί προς τους ξένους ηγέτες, προβάλλοντας τα αιτήματα του κυπριακού λαού.

Ο Τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου Λεόντιος στο τηλεγράφημά του στον Πρόεδρο της Διάσκεψης, στις **21** Απριλίου **1945**, τρεις μέρες πριν αρχίσουν οι εργασίες της, τόνιζε ότι η Κύπρος ανέμενε με εμπιστοσύνη απόδοση δικαιοσύνης και σ' αυτήν.

Ο τότε Τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου Κύπρου Μητροπολίτης Λεόντιος σε τηλεγράφημά του, ημερομηνίας **21** Απριλίου **1945** προς τον Πρόεδρο της Συνδιάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών στον Άγιο Φραγκίσκο (περιοδικό Απόστολος Βαρνάβας, **1945** σελ. **66** ανέφερε:

"Εκ μέρους του Ελληνικού Κυπριακού Λαού, συμπολεμούντος εν τω αγώνι των Ηνωμένων Εθνών αποστέλλομεν θερμόν χαιρετισμόν προς την Συνδιάσκεψιν του Αγίου Φραγκίσκου, ευχόμενοι ευόδωσιν εν τω έργω της θεμελιώσεως της ειρήνης επί τη βάσει των υψηλών αρχών της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της αυτοδιαθέσεως των λαών. Η ιστορική ημών Νήσος αναμένει μετ εμπιστοσύνης απόδοσιν δικαιοσύνης και εις εαυτήν δια της οργανικής Ενώσεως μετά της μητρός αυτής πατρίδος Ελλάδος".

Η απάντηση του Λειτουργού Πληροφοριών της Διάσκεψης Τ. Τ. Μακρόσκυ δεν καθυστέρησε να φθάσει, αλλά σημείωνε ότι σκοπός της Διάσκεψης ήταν η ετοιμασία Καταστατικού Χάρτη για το Διεθνή Οργανισμό και επομένως δεν υπήρχε πρόθεση να ασχοληθεί η Διάσκεψη με το όλο θέμα.

Ανέφερε ο Μακρόσκυ στο απαντητικό του τηλεγράφημα του προς τον Τοποτηρητή Λεόντιο στις **24 Μαΐου 1945:**

"Άγιος Φραγκίσκος Καλιφόρνιας, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Η ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΩΝ ΕΘΝΩΝ ΕΠΙ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ, Μαΐου **24 1945:** Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα, Ανακοινώ την κατά την **25ην** Απριλίου **1945** παραλαβήν του τηλεγραφήματος, το οποίον απεστείλατε εκ μέρους του Ελληνικού λαού της Κύπρου, εν σχέσει προς το ζήτημα της Ενώσεως της Κύπρου μετά της Ελλάδος. Είσθε βεβαίως ενήμερος ότι ο κύριος σκοπός της Συνδιασκέψεως Αγίου Φραγκίσκου είναι η διατύπωσις του αρίστου κατά το δυνατόν Χάρτου Διεθνούς Οργανισμού προς διατήρησιν της ειρήνης και της ασφάλειας όλων των λαών του κόσμου ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, δόγματος ή φύλου. Θα αφιερώση η Συνδιάσκεψις απάσας τας ενεργείας και τους μόχθους αυτής αποκλειστικώς εις το έργον τούτο, και δεν υπάρχει πρόθεσις ώστε το πρόβλημα του οποίου ποιείσθε μνείαν να αποτελέση θέμα ενεργείας ενταύθα. Πέποιθα ότι θα κατανοήσητε το ευκταίον της εμμονής εις την πολιτικήν ταύτην υπέρ ταχείας συνομολογήσεως συμφωνίας επί του κειμένου του

Χάρτου. Ειλικρινώς υμέτερος, διά τον Γενικόν Γραμματέα Τ.Τ. Μακρόσκυ, Λειτουργός επί των Πληροφοριών".

Η απάντηση δεν απέκλειε όπως ο Διεθνής Οργανισμός ασχοληθεί με το θέμα σε ευθετότερο χρόνο, ύστερα από την αντιμετώπιση των επειγόντων προβλημάτων που βρίσκονταν ενώπιον της. Κι αυτό ήταν σημαντικό για ένα λαό που έβλεπε την ελπίδα για ένα καλύτερο μέλλον να αναδύεται μέσα από τις στάκτες του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου.

Στις **24 Οκτωβρίου 1945**, όταν ιδρύθηκαν τα Ηνωμένα Έθνη με την υπογραφή του Καταστατικού Χάρτη, η Κύπρος αποτελούσε αποικία της Βρετανίας, η οποία με κανένα τρόπο δεν ήθελε να ικανοποιήσει το αίτημα των Κυπρίων για αυτοδιάθεση- Ένωση, γιατί θα επηρέαζε τα στρατηγικά της συμφέροντα στην περιοχή.

Ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι θεμελιώδεις ελευθερίες για όλους, οι αρχές της ισότητας των δικαιωμάτων και της αυτοδιάθεσης των λαών και η πίστη σε μια παγκόσμια ειρήνη σύμφωνα με τις αρχές του διεθνούς δικαίου που ενσωματώθηκαν στο πρώτο άρθρο του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, αποτελούσαν αρχές στις οποίες προσέβλεπαν οι Κύπριοι, αλλά που ποτέ δεν είχαν αποκτήσει στη μακραίωνη δουλεία τους.

Τα πανανθρώπινα μηνύματα που στέλλονταν με την ίδρυση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών αποτελούσαν ορόσημο κι έτσι η τότε ηγεσία των Κυπρίων, άρχισε με τα πενιχρά μέσα που διέθετε ένα πολύπλευρο και πολύμοχθο αγώνα, με φάρο τον Καταστατικό Χάρτη.

Ο αγώνας ήταν τραχύς και ανάντης, αλλά οι Κύπριοι είχαν ανεξάντλητα αποθέματα πίστης στις αρχές και αξίες που καθιέρωναν τα Ηνωμένα Έθνη σε μια κρίσιμη περίοδο της ανθρωπότητας.

Ο αγώνας αυτός εντάθηκε τα επόμενα χρόνια μετά το Ενωτικό Δημοψήφισμα της **15ης Ιανουαρίου 1950** στο οποίο το **95.73%** τάχθηκε υπέρ της Ένωσης της Κύπρου με την Ελλάδα αφού στο μεταξύ είχε λήξει η

σκληρή Παλμεροκρατία (1933-1939) και οι βρεττανοί είχαν παραχωρήσει το 1946 ασήμαντες ελευθερίες.

Η Παλμεροκρατία ήταν μια πολύ σκληρή περίοδος στην Ιστορία της Κύπρου και ήταν συνώνυμη με τη δικτατορία και συνοδεύθηκε από σκληρά δικτατορικά μέτρα που πήρε ο τότε Κυβερνήτης Σερ Ρίτμοντ Πάλμερ μετά την εξέγερση των Κυπρίων τον Οκτώβρη του 1931.

Ετσι μετά το δημοψήφισμα του 1950 μια τριμελής αντιπροσωπεία υπό τον Μητροπολίτη Κερύνειας Κυπριανό, χωρίς συστάσεις και επίσημα διαπιστευτήρια, αλλά με μόνα όπλα την πίστη για εφαρμογή και στην περίπτωση της Κύπρου των αρχών που πρέσβευε ο Διεθνής Οργανισμός, κατέληξε στα Ηνωμένα Έθνη, για να καταθέσει τις δέλτους του Δημοψηφίσματος και να ενημερώσει τη διεθνή κοινότητα για τα αιτήματα των Κυπρίων.

Η προσπάθεια ήταν άνιση γιατί η αντιπροσωπεία είχε να αντιπαλαίσει με όλες τις αντιξοότητες με βασικό αντίπαλο τη Βρετανική αποικιοκρατική δύναμη και τις χώρες που επηρέαζε.

Παρά τα προβλήματα, η αντιπροσωπεία κατέληξε στο Λέικ Σαξές της Νέας Υόρκης, όπου πραγματοποιήσαν η 5η Γενική Συνέλευση των 59 κρατών μελών του ΟΗΕ και στρώθηκε στη δουλειά πραγματοποιώντας επαφές με τις ξένες αντιπροσωπείες και επιτυγχάνοντας σημαντικά, αλλά όχι τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Ακόμα η Πρεσβεία, όπως ονομάστηκε η αντιπροσωπεία, έγινε δεκτή από το βοηθό Γενικό Γραμματέα Κοέν, στον οποίο επέδωσε τις δέλτους του Ενωτικού Δημοψηφίσματος, οι οποίες ακόμα και σήμερα φυλάγονται στα αρχεία του ΟΗΕ σαν αναφορά στα μέλη των Ηνωμένων Εθνών τα οποία στη δεκαετία του 1990 ξεπέρασαν τα 180.

Σημαντικότερη επιτυχία θεωρήθηκε μια αόριστη αλλά σαφής έκκληση του αντιπροσώπου της Συρίας Ελ Χούρη στα μέλη των Ηνωμένων Εθνών στις 28 Σεπτεμβρίου 1950, για παραχώρηση του δικαιώματος της αυτοδιάθεσης σε όλους τους λαούς που

αγωνίζονταν γι' αυτήν.

Η Κυπριακή αντιπροσωπεία που παρακολουθούσε τις εργασίες της Γενικής Συνέλευσης, χειροκρότησε θερμά το σύρο αντιπρόσωπο κι αφού είχε επαφές με **45** ξένες αντιπροσωπείες, επέστρεψε στην Κύπρο με την πίστη ότι μόνο με μια προσφυγή στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών θα προωθείτο ειρηνική λύση του Κυπριακού.

Τα επόμενα χρόνια ήταν ακόμα πιο δύσκολα. Η Διεθνής Κοινωνία, με τα δικά της προβλήματα και συμφέροντα, δεν ήταν εύκολο να προβάλλει το ανάστημά της και να υποστηρίξει ανοικτά τους υπόδουλους Κυπρίους. Ήταν η περίοδος κατά την οποία τα Ηνωμένα Έθνη έδιναν μάχες, παρά να λύουν προβλήματα, τα οποία οι ισχυροί, κυρίως, τα έβλεπαν μέσα από το πρίσμα της αντιπαλότητας Ανατολής- Δύσης και του Ψυχρού Πολέμου.

Ωστόσο, οι Κύπριοι επέμεναν, πιέζοντας παράλληλα την Ελληνική Κυβέρνηση να καταθέσει προσφυγή τους στα Ηνωμένα Έθνη.

Από δικής της πλευράς η Ελλάδα, με τα ιδιαίτερα της προβλήματα από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και τον εμφύλιο που ακολούθησε, δεν ήταν εύκολο να ικανοποιήσει το αίτημα των Κυπρίων.

Η τότε ηγεσία των Κυπρίων δεν κάμφθηκε όμως από τις δυσκολίες κι έτσι άρχισε να κρούει πιο έντονα τις Πύλες της **6ης** Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, που έγινε στο Παλαί ντε Σαγιώ στο Παρίσι, τον επόμενο χρόνο (**1951**).

Και σ' αυτή τη Συνέλευση σημειώθηκε μια πιο ουσιαστική επιτυχία, από την αντιπροσωπεία της Ελλάδας αυτή τη φορά, η οποία παρά τις πιέσεις της Αγγλίας, κατάφερε να εγείρει το Κυπριακό, κι έτσι για πρώτη φορά το όνομα της Κύπρου γράφτηκε στα πρακτικά του Διεθνούς Οργανισμού.

Πρωταγωνιστικό ρόλο έπαιξε σ' αυτή τη Συνέλευση, μεταξύ άλλων κι ένας Κύπριος δημοσιογράφος, πνευματικός άνθρωπος και βουλευτής Αθηνών, ο Λουκής Ακρίτας, ο οποίος παρέστη και

μίλησε στην Κοινωνική Επιτροπή.

Το άκουσμα και μόνο του ονόματος της Κύπρου σε Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, έδινε στους Κυπρίους την αίσθηση ότι το πρόβλημά τους, έμπαινε σε καλό δρόμο. Κι αυτό ουσιαστικά έγινε.

Υστερα από την έγκριση της απόφασης αυτής από την επομένη Γενική Συνέλευση του **1952 (16.12.1952)**, οι Κύπριοι απέκτησαν το δικαίωμα να υποβάλλουν επίσημα έγγραφα και άλλες πληροφορίες στα Ηνωμένα Έθνη σχετικά με τις συνθήκες που επικρατούσαν στο νησί και να προβάλλουν το αίτημα για αυτοδιάθεση.

Σ' αυτή τη Γενική Συνέλευση η Κύπρος είχε ακόμα μια επιτυχία. Για πρώτη φορά ξένη χώρα, η Πολωνία, ήγειρε επίσημα το Κυπριακό διά του αντιπροσώπου της Γιούλιους Κατσούχου, ο οποίος αναφέρθηκε στα δικαιώματα των Κυπρίων.

Με αργά αλλά σταθερά βήματα, οι Κύπριοι κατόρθωσαν να κρατούν το ενδιαφέρον της Διεθνούς Κοινότητας ζωντανό, ενώ τα επόμενα χρόνια συνέχισαν τις αποστολές αντιπροσωπειών στις Γενικές Συνελεύσεις των Ηνωμένων Εθνών. Στο τέλος, ύστερα από έντονες πιέσεις, η Ελληνική Κυβέρνηση πείστηκε να καταθέσει προσφυγή των Κυπρίων στις **16 Αυγούστου 1954**, με αίτημα την εφαρμογή και στην περίπτωση της Κύπρου της αρχής της ισότητας των λαών.

Οι Κύπριοι πανηγύριζαν. Αισθάνονταν δικαιωμένοι αλλά όχι ήσυχτοι. Και οι φόβοι τους βγήκαν αληθινοί όταν βρέθηκαν αντιμέτωποι με "την πλειοψηφία της τυραννίας" των μεγάλων χωρών, με αποτέλεσμα να αποτύχει η προσπάθειά τους. Δεν κάμφθηκαν όμως, γιατί οι αρχές των Ηνωμένων Εθνών αποτελούσαν στέρεο έδαφος και σ' αυτό επέμεναν να στηρίζονται με εμπιστοσύνη.

Ωστόσο χρειάστηκαν ακόμα πολλές προσπάθειες, επιμονή, νέες επισκέψεις του ηγέτη των υποδούλων Κυπρίων Αρχιεπισκόπου Μακαρίου στην έδρα του Διεθνούς Οργανισμού και προσφυγή από τους ίδιους μέχρι που να έλθει το πρώτο ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης το **1957**.

Με το ψήφισμα, (22.2.1957) το πρώτο που εξασφάλιζε η υπόδουλη Κύπρος και μάλιστα ομόφωνα, εκφραζόταν η επιθυμία για λύση σύμφωνα με τις αρχές και τους σκοπούς των Ηνωμένων Εθνών, κάτι που επιδίωκε εδώ και δώδεκα χρόνια από την ίδρυση του ΟΗΕ ο Κυπριακός λαός.

Το ψήφισμα που εγκρίθηκε ομόφωνα στις 22 Φεβρουαρίου 1957 και από τους 55 αντιπροσώπους που πήραν μέρος στη ψηφοφορία με μόνο μια αποχή, έχει ως εξής: " Η Γενική Συνέλευση, αφού εξέτασε το Κυπριακό ζήτημα, κρίνοντας ότι η επίλυση του προβλήματος αυτού απαιτεί ατμόσφαιρα ειρήνης και ελευθερία έκφρασης, εκφράζει την ειλικρινή επιθυμία όπως εξευρεθεί ειρηνική, δημοκρατική και δίκαιη λύση, σύμφωνα με τις αρχές και τους σκοπούς του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών ως και την ελπίδα ότι οι διαπραγματεύσεις θα επαναληφθούν και θα συνεχισθούν προς τον σκοπό αυτό".

Το ψήφισμα του ΟΗΕ εξέφραζε ευχές αλλά αποτελούσε εφιαλτήριο από το οποίο μπορούσε να εκκινήσει η υπόδουλη Κύπρος.

Ετσι τα επόμενα χρόνια συνέχισε να επιζητεί πολιτική λύση παράλληλα με τον Απελευθερωτικό Αγώνα που είχε αρχίσει την 1η Απριλίου 1955.

Ενα νέο ψήφισμα ήλθε στα τέλη του 1958 σε μια αποφασιστική περίοδο γιατί η επιμονή των Κυπρίων στις αρχές του ΟΗΕ, το μόνο όπλο που μπορούσαν να χρησιμοποιούν, είχε ήδη επιτύχει θετικά αποτελέσματα. Στα παρασκήνια της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, είχαν ήδη αρχίσει διαβουλεύσεις μεταξύ Βρετανίας, Ελλάδας και Τουρκίας, που οδήγησαν τους επόμενους μήνες στην ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ομως η Κύπρος, μια χώρα που είχε αγωνισθεί και πίστευε τόσο πολύ στις αρχές των Ηνωμένων Εθνών δεν επρόκειτο να κρατηθεί μακριά από το Διεθνή Οργανισμό.

Αντίθετα, μια από τις πρώτες ενέργειες της Κυπριακής Κυβέρνησης ήταν να υποβάλει αίτηση για να

γίνει μέλος του ΟΗΕ- αίτηση που εγκρίθηκε στις **20 Σεπτεμβρίου 1960**, ένα μήνα μετά την εγκαθίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η επίσημη σύνδεση της Κύπρου με τα Ηνωμένα Έθνη άρχισε ουσιαστικά με τα έγγραφα που μονογραφήθηκαν στη Λευκωσία στις **6 Ιουλίου 1960** μεταξύ της Βρετανίας, της Ελλάδας, της Τουρκίας, της Ελληνοκυπριακής και της Τουρκοκυπριακής πλευράς.

Στις Συνθήκες Εγγυήσεως και Συμμαχίας, (Παραρτήματα ι και ιι του άρθρου **181** του Κυπριακού Συντάγματος αναφερόταν σαφώς ότι "τα συμβαλλόμενα μέρη θα προβώσι το ταχύτερον εις την καταχώρησιν της παρούσης Συνθήκης παρά τη Γραμματεία των Ηνωμένων Εθνών, συμφώνως τω άρθρω **102** του Καταστατικού Χάρτου των Ηνωμένων Εθνών".

Αυτή η αναφορά προέβλεπε και την πορεία που θα ακολουθούσε η νέα Δημοκρατία. Μετά την ανακήρυξη της θα κατέφευγε στα Ηνωμένα Έθνη για να καταχωρήσει τις δυο Συνθήκες. Κι έτσι άρχισε η προετοιμασία για την υποβολή της αίτησης για κατάθεση των Συνθηκών και για να γίνει μέλος του Διεθνούς Οργανισμού, μετά την ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στις **16 Αυγούστου 1960**.

Από την άλλη τα Ηνωμένα Έθνη άρχισαν και τα ίδια τη διαδικασία εισόδου της Κύπρου.

Από αυτή την περίοδο τα γεγονότα εξελίσσονται ως εξής:

Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών Νταγκ Χάμμαρσκελντ (ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ **9** Αυγούστου), δήλωσε στον ανταποκριτή της εφημερίδας στη Νέα Υόρκη Στέφανο Ζώτο, ότι "ο Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών μπορεί να βοηθήσει την Κύπρον επί οικονομικού πεδίου" και πρόσθεσε ότι "ήρχισεν ήδη μία προκαταρκτική εργασία δια να εξακριβωθή ποίου είδους βοήθεια ημπορεί να δοθή εις την νήσον".

Σαν συνέχεια αυτής της θέσης του Νταγκ Χάμμαρσκελντ τα Ηνωμένα Έθνη προχώρησαν στις **9 Αυγούστου 1960** (εφημερίδα ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ **11** Αυγούστου

1960) και ενέκριναν ποσό 153,000 δολλαρίων για ενίσχυση της Κύπρου μέσω του Οργανισμού Τεχνικής Βοήθειας ως και την αποστολή εμπειρογνομόνων για καταρτισμό πενταετούς Προγράμματος Οικονομικής Ανάπτυξης της Κυπριακής Πολιτείας.

Στις 16 Αυγούστου 1960 ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος, πρώτος Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, στην ομιλία του κατά την ανακήρυξη της Δημοκρατίας, επανέλαβε την πίστη του στα Ηνωμένα Έθνη (Επίσημο κείμενο ομιλίας 16 Αυγούστου 1960 Γραφείο Δημοσίων Πληροφοριών): " Η νέα Πολιτεία είναι ήδη εξωπλισμένη ηθικώς διά το δύσκολον έργον της. Γνωρίζει τας τεραστίας ευθύνας, τας οποίας υπέχει τόσον δια την ευημερίαν του Κυπριακού λαού, όσον και δια την παγκόσμιον ευστάθειαν και πρόοδον και εισερχομένη την ιστορικήν ταύτην στιγμήν εις την Κοινωνίαν των ελευθέρων κρατών δηλοί ότι εν τω πλαισίω των αρχών και διακηρύξεων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, θα αναλάβη τας ευθύνας ταύτας εις το ακέραιον και θα εκπληρώση πλήρως το ηθικόν χρέος της".

Την ίδια ημέρα μάλιστα διαβεβαίωσε με μήνυμά του προς τον Κυπριακό λαό ότι ηξίδια του θα είναι οι αρχές του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών (ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ 16 Αυγούστου 1960): " Αι θεμελιώδεις αρχαί της ειρήνης, της ελευθερίας και της δικαιοσύνης διακυβεύονται ανά πάσαν στιγμήν εις πλείστα σημεία της υδρογείου. Η Κύπρος, εισερχομένη εις την Κοινωνίαν των ελευθέρων Εθνών, είναι αποφασισμένη να αναλάβη ενεργώς τας ευθύνας της και να εργασθή προς πάσαν κατεύθυνσιν δια την επικράτησιν των αρχών και των διατάξεων του Καταστατικού Χάρτου των Ηνωμένων Εθνών".

Στις 17 Αυγούστου (ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ 18 Αυγούστου 1960) ανακοινώθηκε επίσημα ότι μια από τις πρώτες ενέργειες του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου μετά την εγκαθίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας ήταν η υποβολή αίτησης για ένταξη στα Ηνωμένα Έθνη. Ανέφερε ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος στην αίτηση του η οποία απευθυνόταν προς το Γενικό Γραμματέα των

Ηνωμένων Εθνών Νταγκ Χάμμαρσकेλντ:

" Λαμβάνω όθεν την τιμήν, εκ μέρους της Δημοκρατίας της Κύπρου και συμφώνως προς το 4ον άρθρον του Χάρτου των Ηνωμένων Εθνών να σας παρακαλέσω όπως ευαρεστούμενοι υποβάλητε την παρούσαν αίτησιν της Δημοκρατίας της Κύπρου εις το Συμβούλιον Ασφαλείας κατά την προσεχή αυτού συνεδρίαν, προς τον σκοπόν όπως ληφθή η αναγκαία σύστασις δια να τεθή το ζήτημα εις την ημερησίαν διάταξιν της προσεχούς Γενικής Συνελεύσεως. Η Δημοκρατία της Κύπρου δηλοί δια του παρόντος ότι αποδέχεται πλήρως τας υποχρεώσεις τας διαλαμβανόμενας εις τον Χάρτην των Ηνωμένων Εθνών και αναλαμβάνει να τας εκπληρώση".

Αρχιεπίσκοπος Μακάριος

Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Κύπρου.

Στις 24 Αυγούστου συνήλθε το Συμβούλιο Ασφαλείας το οποίο ενέκρινε ομόφωνα την ένταξη της Κύπρου στα Ηνωμένα Έθνη. Η μόνη χώρα που εξέφρασε επιφυλάξεις ήταν η Ρωσία κι αυτό γιατί στην περίοδο αυτή του ψυχρού πολέμου, ήταν αντίθετη με την παραχώρηση βάσεων στη Βρετανία. Ωστόσο η Μόσχα έδωσε κι αυτή θετική ψήφο.

Την πρόταση στο Συμβούλιο Ασφαλείας, όπως το Σώμα εισηγηθεί στη Γενική Συνέλευση την εισδοχή της Κύπρου υπέβαλαν η Βρετανία και η Κεϋλάνη. (Μια αίτηση υποβάλλεται πρώτα στο Συμβούλιο Ασφαλείας και αφού εγκριθεί, δεδομένου ότι κανένα από τα μόνιμα μέλη δεν θα προβάλλει βέτο, παραπέμπεται στη Γενική Συνέλευση για έγκριση).

Με την απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας ο δρόμος ήταν πια ανοικτός για την Κύπρο για να καταστεί το 83ο μέλος των Ηνωμένων Εθνών.

Ενημερώνοντας τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών Νταγκ Χάμμαρσकेλντ ανέφερε σε τηλεγράφημά του (Εφημερίδα ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ 26 Αυγούστου 1960):

" Εχω την τιμή να σας πληροφορήσω ότι στην 892η συνεδρία που συγκροτήθηκε σήμερα το Συμβούλιο Ασφαλείας, ομόφωνα αποφάσισε να συστήσει στη Γενική

Συνέλευση την εισδοχή της Δημοκρατίας της Κύπρου στα Ηνωμένα Έθνη ως μέλους. Αντίγραφα της απόφασης του Συμβουλίου και των πρακτικών της συνεδρίας θα αποσταλούν σε Σας αεροπορικώς. Επιθυμώ να υποδείξω ότι η 15η Σύνοδος της Γενικής Συνέλευσης αρχίζει την τρίτη 20 Σεπτεμβρίου 1960 και ώρα 3 μ.μ. και σύμφωνα με τα υφιστάμενα σχέδια το ζήτημα της εισδοχής νέων μελών θα συζητηθεί κατά την έναρξη της συνεδρίας".

Ντάγκ Χάμμαρσκελντ

Γ.Γ. των Ηνωμένων Εθνών.

Την τιμή για αντιπροσώπευση της Κύπρου στη Γενική Συνέλευση είχε ο Ζήνων Ρωσσίδης, σύμβουλος και συνεργάτης του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, ο οποίος διορίστηκε πρώτος πρεσβευτής της Κύπρου στις Ηνωμένες Πολιτείες και μόνιμος αντιπρόσωπος στα Ηνωμένα Έθνη.

Ο Ζήνωνας Ρωσσίδης είχε μάλιστα την ευκαιρία να καθορίσει τη θέση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των Ηνωμένων Εθνών όταν στις 20 Σεπτεμβρίου, όπως είχε καθορισθεί, η Γενική Συνέλευση ενέκρινε την εισδοχή της Κύπρου και πάλι ομόφωνα.

Μιλώντας ύστερα από τα ενθουσιώδη χειροκροτήματα των αντιπροσώπων της Ελλάδας, της Βρετανίας, της Τουρκίας, της Κεϋλάνης και άλλων χωρών, οι οποίοι εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για την ένταξη της Κύπρου, ο Ζήνωνας Ρωσσίδης, αφού κατέλαβε επίσημα τη θέση του, υποσχέθηκε στην παρθενική του ομιλία:

" Έχοντας υπ' όψιν ότι η ειρήνη δύναται να διασφαλισθή μόνον εάν βασίζεται ευρέως επί της δικαιοσύνης και της ελευθερίας αναλαμβάνομεν να συμμορφούμεθα με συνέπειαν προς τας αρχάς και υποστηρίζομεν τους σκοπούς του Καταστατικού Χάρτου. Πιστεύομεν εις τα Ηνωμένα Έθνη και διαβλέπομεν εις αυτά αυξανόντως αποτελεσματικόν όργανον αρμονίας και ειρήνης εις τον κόσμον. Θα ηθέλαμεν να ίδωμεν την επιρροήν των Ηνωμένων Εθνών αυξανομένην και το πεδión των δραστηριοτήτων διεκρυνόμενον. Προσβλέπομεν εις την στιγμήν κατά την

οποία στρατιωτική δύναμις υπό την διοίκηση των Ηνωμένων Εθνών θα αποτελέσει εγγύηση της ειρήνης και της ελευθερίας εις τον κόσμο.... Η Κύπρος καταλαμβάνουσα την έδραν της εις τα Ηνωμένα Έθνη έχει πλήρη επίγνωση των ευθυνών της ως μέλους της Παγκοσμίου ταύτης Οργανώσεως, σκοπεύομεν δε να εκπληρώσωμεν τας ευθύνας μας ταύτας με αντικειμενικότητα και αφοσίωσιν".

Από αυτή την περίοδο αρχίζει μια καρποφόρα συνεργασία της Κύπρου με τα Ηνωμένα Έθνη σε μια παράλληλη πορεία στην οποία η Κύπρος συνδέεται με διάφορες οργανώσεις των Ηνωμένων Εθνών όπως η ΟΥΝΕΣΚΟ, η ΦΑΟ, η Διεθνής Οργάνωση Υγείας και το Πρόγραμμα Ανάπτυξης, από τα οποία καρπούται πολλά, ενώ παράλληλα της δίνεται η ευκαιρία, για πρώτη φορά, να συμβάλει στην προώθηση των αρχών και των επιδιώξεων τους επίσημα, σα μέλος του Διεθνούς Οργανισμού.

Τα Ηνωμένα Έθνη θα συνέχιζαν και τα επόμενα χρόνια να αποτελούν το βήμα στο οποίο η Κύπρος θα προσέφευγε, σαν κατέρρευσε η λειτουργία του Κυπριακού κράτους με τις διακοινοτικές συγκρούσεις του Δεκεμβρίου του **1963**. Ιδιαίτερα το **1964**, μετά τους τουρκικούς βομβαρδισμούς στη βορειοδυτική περιοχή της Κύπρου, τέσσερα χρόνια μετά την ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας έπαιρνε και πάλι το δρόμο προς τα Ηνωμένα Έθνη από τα οποία ζητούσε τώρα και έμπρακτη βοήθεια για να μπορέσει να διατηρήσει την ειρήνη ώστε να μην υπάρξει εκτροπή από τις αρχές του Καταστατικού Χάρτη: Την αποστολή Διεθνούς Ειρηνευτικής Δύναμης (Ψήφισμα Συμβουλίου Ασφαλείας αρ **186/1964** που υιοθετήθηκε στις **4 Μαρτίου 1964**).

Η Διεθνής αυτή Δύναμη η οποία έγινε γνωστή με τα αρχικά ΟΥΝΦΙΚΥΠ, εγκαταστάθηκε κυρίως μεταξύ των αντιμαχομένων πλευρών για επιτήρηση της ειρήνης. Είχε εντολή να έλθει στην Κύπρο για έξι μήνες κι έμεινε για **40** και πλέον χρόνια (**2005**) συνεχώς χωρίς προοπτικές να εγκαταλείψει το νησί.

Για την Ιστορία αξίζει να αναφερθεί ότι οι δαπάνες συντήρησης της Δύναμης γίνονταν με

εθελοντικές εισφορές των μελών του Διεθνούς Οργανισμού μέχρι το **1993**, οπότε το σύστημα αυτό άλλαξε και έκτοτε τις μισές δαπάνες καταβάλλει η Κύπρος και η Ελλάδα και τις υπόλοιπες ο Διεθνής Οργανισμός με εθελοντικές εισφορές των μελών του.

Με βάση το ψήφισμα **831 (1993)** της 27ης Μαΐου **1993** η Κύπρος καταβάλλει **18.5** εκατομμύρια δολάρια και η Ελλάδα **6.5**. Τα υπόλοιπα **22** εκατομμύρια που απαιτούνται για τη συντήρηση της Δύναμης καταβάλλονται από εθελοντικές εισφορές των μελών.

Σ αυτό το διάστημα, η Διεθνής Ειρηνευτική Δύναμη έπαιξε σημαντικό ρόλο στη διατήρηση της κατάπαυσης του πυρός και την επιτήρηση της κατάστασης στην ουδέτερη ζώνη των **180** χιλιομέτρων που βρίσκεται μεταξύ των δύο πλευρών και την εμπέδωση γενικότερα της ειρήνης στη νήσο. Άνδρες της συνεχίζουν να βρίσκονται ακόμη και μετά την τουρκική εισβολή σε καίρια σημεία της ουδέτερης ζώνης και στα κατεχόμενα, ενώ σε πολλές περιπτώσεις αποδείχθηκε χρήσιμη η βοήθεια των ανδρών της με την παροχή ανθρωπιστικής και άλλης βοήθειας και στις δυο κοινότητες στις κρίσιμες μέρες μετά την εισβολή μέχρι σήμερα.

Από το **1964** και για **31** χρόνια, όλοι οι Γενικοί Γραμματείς των Ηνωμένων Εθνών (Ου Θαντ, Κουρι Βάλντχαϊμ, Πέρεζ ντε Κουεγιάρ, και Μπούτρος Μπούτρος Γκάλι), άλλοι περισσότερο και άλλοι λιγότερο, αφιέρωσαν πολύ από το χρόνο τους προσφέροντας τις καλές τους υπηρεσίες για επίλυση του Κυπριακού. Οι συνομιλίες παρά τα **27** χρόνια που συνεχίζονται, καρκινοβατούν και βρίσκονται ακόμα σε αδιέξοδο λόγω της αδιαλλαξίας των Τούρκων να συναινέσουν σε μια λύση μέσω διαπραγματεύσεων.

Η Κύπρος θεωρούσε πάντοτε τα Ηνωμένα Έθνη ως το μοναδικό βήμα στο οποίο θα μπορούσε να προσφύγει για να καταγγέλλει τις προσπάθειες της Τουρκίας για παραβίαση της ανεξαρτησίας της, αλλά και για να ζητεί τη βοήθεια και συμπαράσταση της διεθνούς κοινότητας στις επιδιώξεις των εισβολέων

να πλήξουν την κυριαρχία, την εδαφική ακεραιότητα και την πολιτιστική της κληρονομιά και να επιφέρουν αλλαγή στη δημογραφική της σύνθεση με τη μεταφορά μαζικά εποίκων που εγκαταστάθηκαν στις κατεχόμενες περιοχές.

Σ' αυτή την πολύχρονη πορεία της, η Κύπρος προσέφυγε επανειλημμένα τόσο στο Συμβούλιο Ασφαλείας όσο και στη Γενική Συνέλευση και στα άλλα Σώματα του Διεθνούς Οργανισμού, απ όπου εξασφάλισε σωρεία ψηφισμάτων στα οποία τονιζόταν η υποστήριξη στην ανεξαρτησία και κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας, παρά τα μέτρα που λάμβανε και συνεχίζει να λαμβάνει η Τουρκία.

Μέσα από αυτά τα ψηφίσματα καταδικάζεται έντονα η τουρκική εισβολή και κατοχή, (Ψήφισμα **3212** της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών που υιοθετήθηκε την **1η** Νοεμβρίου **1974** με **117** ψήφους υπέρ και χωρίς αποχές ή ψήφους εναντίον).

Η προσπάθεια προσάρτισης της Κύπρου στην Τουρκία και η ανακήρυξη ψευδοκράτους από το κατοχικό καθεστώς του Ντενκτάς (Ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας **541** της **18ης** Νοεμβρίου **1983** και **550** της **11ης** Μαΐου **1984**) με την ονομασία "Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου" και το οποίο είναι αναγνωρισμένο μόνο από την Τουρκία που βοήθησε στην ίδρυση του.

Όσο η Κύπρος τιμά τα Ηνωμένα Έθνη, άλλο τόσο τα Ηνωμένα Έθνη συνεχίζουν να τιμούν την Κυπριακή Δημοκρατία και η στάση τους αποτελεί την ασφαλιστική δικλείδα για επιβίωση του Κυπριακού κράτους.

Παρά τις δυσκολίες που πέρασε και συνεχίζει να περνά και σήμερα η Κυπριακή Δημοκρατία, τα Ηνωμένα Έθνη εξακολουθούν να αναγνωρίζουν την Κυπριακή Κυβέρνηση ως τη μόνη και νόμιμη Κυβέρνηση της Κύπρου, ραπίζοντας με τον τρόπο αυτό ηχηρά την Τουρκία και τους άλλους υποστηρικτές της που επιδίωκαν πάντοτε τη μη αναγνώριση της.

Αν η Κύπρος επιβίωσε και μπόρεσε να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις από την Τουρκική

εισβολή και στάθηκε στα πόδια της και αγωνίστηκε για τη δημιουργία μιας κοινής και ενιαίας πατρίδας για τους Έλληνες και τους Τούρκους κατοίκους της, αυτό, μπορεί να λεχθεί, το οφείλει αποκλειστικά στη διεθνή της αναγνώριση ως της νόμιμης Κυβέρνησης του τόπου από τον ΟΗΕ- μια θέση που επαναλαμβάνεται και στα **100** και πλέον ψηφίσματα που εγκρίθηκαν από το **1964** μέχρι σήμερα από τη Γενική Συνέλευση, το Συμβούλιο Ασφαλείας και διάφορες επιτροπές του Διεθνούς Οργανισμού (**Resolutions Adopted by the United Nations on the Cyprus problem 1964-1994**, έκδοση Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών Κυπριακής Δημοκρατίας).

Από την άλλη όμως η Κύπρος, θύμα εισβολής και κατοχής της Τουρκίας, βλέπει **50** χρόνια μετά τις ελπίδες τις οποίες στήριξε στα Ηνωμένα Έθνη, να μη αποδίδουν τη δικαιοσύνη την οποία οραματιζόταν.

Κι αυτό γιατί ενώ ο Διεθνής Οργανισμός στάθηκε στο πλευρό της ηθικά και υλικά για να αντιμετωπίσει τα πολιτικοκοινωνικά προβλήματα που δημιουργήθηκαν μετά την εισβολή όπως το προσφυγικό, την καταστροφή της πολιτιστικής της κληρονομιάς και την κατάρρευση της οικονομίας της, η αδυναμία του να υλοποιήσει τα ψηφίσματα του και στην περίπτωση της Κύπρου, δημιούργησε αμφιβολίες για την αποτελεσματικότητά του στην προώθηση των αρχών στις οποίες στηρίχθηκε η ίδρυση του.

Αυτή την αγωνία της Κύπρου εξέφρασε με πολύ έντονο τρόπο ο τέταρτος Πρόεδρος της Γλαύκος Κληρίδης, στην επίσημη ομιλία του ενώπιον της πανηγυρικής συνέλευσης του ΟΗΕ για τα πενήντάχρονα του (Ομιλία Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας Γλαύκου Κληρίδη ενώπιον της Πανηγυρικής Συνόδου των Ηνωμένων Εθνών στις **23** Οκτωβρίου **1995** (Ανταπόκριση Αθηναϊκού Πρατορείου **23** Οκτωβρίου **1995** και επίσημο κείμενο ομιλίας από Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών):

"Για πόσο θα συνεχίζουν τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών να παραμένουν ανεφάρμοστα για ορισμένους"... "πότε θα αναληφθεί συντονισμένη δράση

και μέτρα εναντίον εκείνων που τα περιφρονούν;"

Ερωτήματα που δεν απασχολούν μόνο την Κύπρο αλλά και πολλές άλλες μικρές κυρίως χώρες, οι οποίες παρά την απογοήτευση και την πικρία που αισθάνονται, εξακολουθούν ωστόσο να υποστηρίζουν ενίσχυση του Διεθνούς Οργανισμού, ώστε να διευρυνθεί περαιτέρω η σφαίρα των δραστηριοτήτων του και οι αξίες του να εφαρμοσθούν καθολικά, για να υπάρξει πλήρης συμμόρφωση προς τα ψηφίσματα και τις εισηγορίες του.